

2014-01-22

Ert diarienummer: U2013/6278/S

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Vårt diarienummer: 0009/2014

Ansvarig handläggare: Jenny Ek, jenny.ek@sdr.org

Remissvar på promemorian Vissa skollagsfrågor – del 1

Bakgrund

Sveriges Dövas Riksförbund, SDR lämnar härmed remissvar på ovanstående promemoria. SDR ställer sig också i allt väsentligt bakom de synpunkter som Hörselskadades Riksförbund, lämnar.

SDRs intressepolitiska arbete för skola och utbildning utgår från rätten till livskvalitet i ett livslångt perspektiv och med FNs konvention om de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning samt språklagen som grund. Den enskildes tillgång till ett fungerande språk är en av de mänskliga rättigheterna. SDR förespråkar den valfrihet och delaktighet som döva, hörselskadade och personer med dövblindhet uppnår genom tvåspråkighet. Tvåspråkighet för oss innebär att man behärskar både svenskt teckenspråk och svenska (i talad och skriven form). För personer med dövblindhet innebär det även punktskrift och taktilt teckenspråk.

Enligt FNs konvention ska undervisning erbjudas på de mest ändamålsenliga språken, formerna och medlen för kommunikation och i miljöer som maximerar kunskapsrelaterad och social utveckling¹. I FN-konventionen framgår även följande:

Konventionsstaterna ska säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång till allmän högre utbildning, yrkesutbildning, vuxenutbildning och livslångt lärande utan diskriminering och på lika villkor som andra. I detta syfte ska konventionsstaterna säkerställa att skälig anpassning erbjuds personer med funktionsnedsättning.²

I Språklagen (2009:600) anges följande:

§9 Det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja det svenska teckenspråket.

§14:2 ... den som är döv eller hörselskadad och den som av andra skäl har behov av teckenspråk ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda det svenska teckenspråket.

¹ Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 24

² Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 24

Språkrådets rapport *Se språket – Barns tillgång till svenskt teckenspråk*, skriven av Tommy Lyxell, lyfter dagens brister som försvårar tillgången till modersmålsundervisning i svenskt teckenspråk:

Den reguljära förskolan och grundskolan har generellt bristande kunskaper om det svenska teckenspråkets betydelse för hörande barn (Rikardson & Henriksson 2001). Möjligheten att få modersmålsstöd eller undervisning i svenskt teckenspråk varierar i landet. Enligt skolförordningen (2011:185) är kommunerna skyldiga att ordna modersmålsundervisning först när det finns fem elever och det går att hitta en lämplig lärare (5 kap. 10 §). Det är dock i praktiken svårt – för att inte säga omöjligt – att skapa modersmålsklasser med dessa krav. För de nationella minoritetsspråken gäller inte bestämmelsen om minst fem elever. I språklagen jämföras det svenska teckenspråket med de nationella minoritetsspråken. Samma regler bör således gälla för det svenska teckenspråket.

Synpunkter på kapitel 6: Modersmålsundervisning för barn som tillhör någon av de nationella minoriteterna

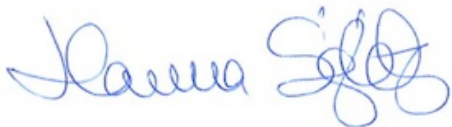
I enlighet med Språklagen (2009:600) är svenskt teckenspråk jämställt med de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Därför bör svenskt teckenspråk även omfattas av samma lättnader som de nationella minoritetsspråken.

Vi anser således det i Skollagen 10 kap 7 §, 11 kap 10 §, 12 kap 7 §, 13 kap 7 § ska stå: Modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk *och svenskt teckenspråk* ska erbjudas även om *villkoren i första stycket inte är uppfyllda*.

I Skollagen 15 kap 19 § och i 18 kap 19 § bör det stå: Modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk *och svenskt teckenspråk* ska erbjudas även om *inte någon vårdnadshavare har språket som modersmål eller om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet*.

SDR menar att med sådana formuleringar i skollagen kan skolväsendet leva upp till att teckenspråk jämföras med minoritetsspråken såsom det stadgas i Språklagen.

Med vänlig hälsning

Hanna Sejlitz
Förbundsordförande